

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio I. An in Causis Decimarum summarie procedendum sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

*Can. 33. q. 1. ut notant Rebuff. l. c. n. 2. Moneta n. 29. Leo n. 27. ac alij. Et quidem non tantum agit adversus ipsum spoliatorem, sed etiam adversus quemcunque decimarum possessorem etiam bonæ fidei, sive cum vitio, & absque titulo, sive cum titulo ad ipsum pervenerint: idque ad 30 annos. Quod pinguisimum remedium etsi nec ex illo *Can. Redintegranda*, nec ex alio Jure probetur, passim tamen etiam à Legistis admittitur, agnitionque non semel fuit à Camera Imperiali, teste Mynsingero *cent. 3. obs. 85. n. 6.* Quod si fortè rejiciatur à Judice, uti contra bonæ fidei possessorem rejiciendum existimant Bartol. Angel. Alexand. ac alij apud Gaillium *l. 2. obsér. 75. n. 10.* & Emm. Gonzalez in *c. 15. de Restit. spol. n. 4.* concedendum saltem erit remedium *Recuperanda* ex Concilio Later. relatum *c. Sape contingit penult. de Restit. spol.* quod non tantum competit adversus eum, qui possessorem per se vel per alium dejecit vel deijci mandavit, ut Interdictum *unde vi*; sed etiam adversus quemlibet possessorem spoliationis conscium, sive acceperit spolium immediatè à spoliatore, sive mediatè, etiam à possessore bonæ fidei intermedio. An verò spoliatus decimis ante omnia restituendus sit, dicitur infra à n. 652.*

C A P U T III.

De Modo procedendi in Causis Decimarum.

Q U Æ S T I O I.

An in Causis Decimarum summarie procedendum sit?

S U M M A R I U M.

646. Status questionis proponitur.
 647. Causa decimarum inter Clericos, & inter hos ac Parochianos, est summaria.
 648. Item, si questio est inter duas Ecclesias de jure decimandi.
 649. Non tamen, si questio est de decimis ex pacto aliòve jure speciali debitis.
 650. Aut inter laicos: nisi eas habeant in feudum.
 651. Si est summaria, tractari potest in ferijs favore hominum inductis.

R r 3 Causas

646 **C**Ausas Decimarum esse summarias univ[er]sim & absolute pronuntiant Maranta *in Speculo Advoc. p. 4. disp. 9. n. 174.* Piafec. *Prax. Episc. p. 2. c. 4. art. 9. n. 2.* ac alij. Itaque pronuntiandum videtur, eò quòd *Clem. Dispendiosam 2. de Judic.* inter causas summarias Matrimonij, Usurarum, Electionum, Dignitatum &c. recensetur causa Decimarum & sine limitatione dicitur, in illis procedi posse *simpliciter & de plano, ac sine strepitu judicij ac figura.* Verum hæc Clementinæ regula procedit de casibus solùm ordinarijs, ut communiter tradunt DD. patiturque, ut pleræque alia, limitationem.

647 **A**ssert. I. Quando lis est inter Clericos, quibus de Jure debentur decimæ, & eos, qui solvere tenentur, causa est summaria. Et de hoc præcipuè casu procedit dicta *Clem.* ut in eandem tradunt Glossa *V. Decima*, & cæteri DD. Addunt cum Card. *ibid. n. 28.* & Imola *n. 7.* Moneta *c. 8. q. 3. n. 42.* & Aug. Barbofa *de Offic. Paroch. c. 28. §. 4. n. 5.* procedi in tali casu posse sine aliqua Juris solemnitate. Idemque dicendum videtur cum Cardin. *n. 23.* & Moneta *n. 51.* quando agitur contra Advocatum Ecclesiæ aliòsque, qui detinent decimas, aut earum solutionem impediunt. Quamvis in hoc casu ordinariâ judicij formâ procedendum esse existimant Imola *n. 81.* & Bened. Capr. *in cit. Clem. n. 20.* eò quòd tunc non agatur ad

decimas, ut ajunt, sed ad interesse. At verum non est, agi tantùm ad interesse: si enim fructus extant, agitur ad ipsas decimas: si solutio impeditur, agitur de jure decimandi, in quo decimator turbatur, & sic causa est propriè decimalis, ac circò summarie tractanda.

648 **A**ssert. II. Summarie quoque proceditur, si quæstio est inter duas Ecclesias de jure percipiendi decimas, ut post Gloss. Cardin. ac alios in *cit. Clem.* tenent Rota Rom. in *nov. decis. 14. n. 2.* Afin. in *Praxi p. 1. §. 3. c. 31. n. 12.* Zerola in *Praxi Episc. V. Decima §. ad sexium.* Moneta *l. c. n. 43.* Leo *p. 2. Thes. For. Eccles. c. 12. n. 30.* Barbofa *cit. n. 5.* Addit Moneta *n. 44.* cum Rota Rom. Anan. ac alij *in cit. Clem.* idem dicendum esse, si una earum prætendat, decimas sibi deberi ex consuetudine: quia consuetudo lex quædam est & jus commune, juxta *can. Consuetudo §. dist. 1.* & DD. *in rubr. de Consuetudine.* A fortiori hæc procedunt, quando Parochus agit possessorio *retinenda*: cum hoc sit summarissimum, & probatâ possessione tempore litis motæ non admittantur probationes requirentes altiorem indaginem, sed detur Parocho manutentio. *§. Retinenda 4. V. Quorum Inst. de Interdict.*

649 **A**ssert. III. Si quæstio est de decimis debitis ex pacto, voto, aliòve jure speciali, causa non est summaria. Sic tenent Glossa, Imola *n. 4.* & DD.

& DD. in cit. Clem. Moneta l. c. n. 46. ac alij. Hac doctrina standum esse affirmat Card. n. 19. propter auctoritatem Glossæ, quam ait à nemine reprobari, tametsi ipse contrarium censeat esse verius.

650 Affert. IV. Si quæstio de decimis vertitur inter laicos, locum non habet decisio cit. Clem. Dispendiosam, nec causa est summaria. Ita tenuit Rota Rom. cit. decis. 14. n. 2. Idemque tenent Glossa & DD. in cit. Clem. dum asserunt, eam solum procedere de casu, quo decimæ debentur jure communi, uti debentur Ecclesiasticis; non verò, si debentur jure speciali, quo eas possident laici. Advertunt tamen cum Rota l. c. n. 50. & Card. n. 21. Moneta n. 49. Bened. Capr. l. c. n. 17. & Leo l. c. n. 31. causam etiam inter laicos agitaram esse summariam, si eas habent in feudum. Rationem dant: quia cum Ecclesiæ debeantur jure communi, & hæc eas legitimè transfulerit in laicos vasallos, gau-

dent isti eodem jure & privilegio, quo illa; nam qui injus dominiumve alterius succedit, jure ejus uti debet. l. 177. ff. de R. J. & reg. 46. eod. in 6.

Ex modò dictis consequens est, 651 quod tradunt Everhard in Topic. legal. loco à Tributo ad Decim. n. 4. Moneta n. 42. Barbosa l. c. ac passim alij, causam decimarum, quando summaria est, tractari posse in ferijs in favorem hominum introductis. Estque manifestum ex Clem. sape 2. de V. S. ubi dicitur, in causis summarijs procedi posse tempore etiam feriarum ob necessitates hominum indulgarum. Ex eadem patet, quando de decimis summarie agitur, nec libello, nec litis contestatione opus esse, amputandas esse dilaciones, exceptiones ac appellationes dilatorias & frustratorias repellendas. Advocatorum & Procuratorum contentiones & jurgia, testiumque superfluum multitudinem refrenanda &c.

QUÆSTIO II.

Spoliatus Decimis an ante omnia sit restituendus?

SUMMARIUM.

652. Spoliatus non est restituendus ante omnia, si jus ipsi resistit & assistit spolianti.
653. Rationes in oppositum.
654. Laicus spoliatus decimis a

Parocho non est restituendus, nisi titulum edat.
655. Refellitur opinio contraria.
656. Nec restituitur laicus spoliatus, si Parochia est incorporata alteri Ecclesia. 657.